

VIONA-OPROEP VOOR EEN STUDIEOPDRACHT, 7/11/2013

LESSEN VOOR HET VLAAMS ARBEIDSMARKTBELEID UIT DE ADULT SKILL SURVEY (PIAAC)

1. Probleemstelling

Het Vlaams arbeidsmarktbeleid heeft veel aandacht voor competenties en competentiebeleid. Competentieversterking via levenslang leren, matching van werkzoekenden aan vacatures via de competentiegerichte matching, onderzoek naar de competentienoden van de toekomst,... zijn enkele van de meest sprekende voorbeelden. Toch hebben we weinig zicht op de competenties van de Vlaamse bevolking en hoe deze zich onderling verhouden.

Op 8 oktober 2013 publiceerde de OESO de resultaten van de Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC), een internationaal vergelijkend onderzoek naar de geletterdheid, genummerdheid en het probleemoplossend vermogen van volwassenen tussen 16 en 65 jaar. Hoewel gericht op een beperkte set van basiscompetenties, is deze databron bijzonder rijk aan informatie over de vaardigheden van werkenden en werkzoekenden en hoe deze ingezet worden op de arbeidsmarkt. De volledige dataset, inclusief de Vlaamse data die bij 5.000 personen verzameld werd, is publiek beschikbaar op <http://www.oecd.org/site/piaac/publicdataandanalysis.htm>

Uit de eerste analyses door de OESO en de Universiteit Gent (in respectievelijk een internationaal en een Vlaams rapport) kwamen reeds een aantal interessante conclusies naar voren. De vaardigheden waarover iemand beschikt, en de manier waarop iemand deze kan aanwenden, hebben een grote invloed op de loopbaan en het leven. Vlaamse werkzoekenden blijken qua vaardigheidsniveau weinig te verschillen van werkenden, in tegenstelling tot heel wat andere landen. Er zijn aanwijzingen dat Vlaamse loopbanen meer door diploma's bepaald worden, en minder door de competenties waarover men beschikt, dan in andere landen. Men verliest competenties met het ouder worden, maar het is onduidelijk hoe de loopbaan of de deelname aan levenslang leren daar invloed op heeft.

Deze elementen vragen om nader onderzoek van de PIAAC-databank, zodat het Vlaams arbeidsmarktbeleid er de juiste conclusies uit kan trekken.

2. Onderzoeksvragen

We vragen de geïnteresseerde onderzoekers om de eerste bevindingen en de mogelijkheden van de data op het vlak van arbeidsmarktinformatie nader uit te spitten.

Wat is het competentieprofiel van de Vlaamse werkzoekenden? Klopt het dat dit niet significant verschilt van dat van werkenden (cfr. Vlaams rapport), of zijn er toch verborgen verschillen?

Welke spreiding van competentieniveaus vinden we terug binnen beroepen en functieniveaus, en hoe verhoudt deze zich tot andere landen? Grote verschillen in vaardigheid binnen functies (ten gevolge van arbeidsmarkt rigiditeiten) kan immers aanleiding geven tot werkstress bij de laagste presteerders (moeite met het tempo van de anderen), en verveling bij de hoogste presteerders (weinig uitdaging). Is er een impact op de jobtevredenheid?

Welke variatie is er in de ontwikkeling van competenties na de schoolloopbaan? Wat is de invloed van de job(inhoud), de deelname aan levenslang leren, niet-professionele activiteiten?

Hoe worden de competenties van mensen ingezet in hun job?

Deze vragenlijst is indicatief, maar niet exhaustief. Binnen de beperkte looptijd van deze opdracht vragen we in de eerste plaats een verkenning van de eerste bevindingen en de mogelijkheden van de data, steeds gericht op het vergroten van onze kennis van de arbeidsmarkt. De resultaten van deze verkenning kunnen niet enkel het arbeidsmarktbeleid inspireren, maar evenzeer de onderzoekswereld, door aan te tonen welke relevante informatie in de data vervat zit, en welke vragen voor toekomstig (diepgaander) onderzoek deze oproepen.

Aangezien ook onderzoekers van het steunpunt Studie- en Schoolloopbanen en/of het steunpunt Werk en Sociale Economie mogelijk met de data aan de slag gaan, vragen we aan de onderzoekers om voor de start van hun werkzaamheden af te stemmen met de opdrachtgever, zodat dubbel werk vermeden wordt.

3. Beleidsrelevantie

In onze kennisintensieve economie is de ontwikkeling van competenties doorheen het leven van groot belang. Bovendien kampt Vlaanderen met een bijzonder krappe arbeidsmarkt, wat het optimaal inzetten van de beschikbare competenties cruciaal maakt. Er is dan ook veel aandacht voor competenties in het Vlaams arbeidsmarktbeleid. De kennis over competenties en competentieontwikkeling is totnogtoe eerder theoretisch van aard.

Enkel indien we meer zicht krijgen op de competenties van mensen, en de factoren die een rol spelen in de ontwikkeling en het onderhoud van deze competenties, kan het competentiebeleid op een onderbouwde manier gestuurd of bijgestuurd worden.

Op 20 maart 2014 organiseert het Departement Onderwijs & Vorming een conferentie waarop onderzoek op basis van PIAAC-data wordt voorgesteld. Het zou nuttig zijn indien (een eerste versie van) dit onderzoek op dit forum kon worden voorgesteld en bediscussieerd.

4. Timing

Projectvoorstellen moeten uiterlijk op donderdag 21 november 2013 om 14u worden ingediend. De Stuurgroep VIONA zal begin december een advies formuleren over het te gunnen project aan de Vlaamse Minister bevoegd voor Werk.

Begin december zullen de projectindieners worden geïnformeerd over de beslissing van de minister.

Het project dient nog in 2013 op te starten. Het zou nuttig zijn indien (een eerste versie van) dit onderzoek op de PIAAC-conferentie van 20 maart 2014 kon worden voorgesteld

en bediscussieerd. Tegen juni 2014 dient het definitieve eindrapport te worden opgeleverd aan de opdrachtgever.

5. Kandidaatstelling

Projectvoorstellen bevatten een inhoudelijk en een financieel onderdeel en beantwoorden aan de richtlijnen die u in bijlagen bij de oproep vindt. In die bijlagen vindt u tevens informatie over de selectiecriteria en -procedure en over de financiële en administratieve opvolging van het project.

6. Informatie

Informatie over deze opdracht kan u krijgen bij de heer Raf Boey, Departement Werk en Sociale Economie (02/553 09 54, raf.boey@wse.vlaanderen.be).

Bijlage 1 bij VIONA-projectoproepen voor studieopdrachten

SITUERING EN GUNNINGSPROCEDURE

1. HET VIONA-ARBEIDSMARKTONDERZOEKSPROGRAMMA

Het initieel opzet en doel van VIONA (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarkttrappering) werd destijds binnen het VESOC en in het kader van de Vlaamse werkgelegenheidsconferentie in het protocol van 17 maart 1993 als volgt vastgelegd:

- Het verwerven van wetenschappelijke betrouwbare kennis over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt opdat men verantwoorde beleidskeuzes kan maken (vaststellen, registreren en onderzoeken van de ontwikkelingen op de Vlaamse arbeidsmarkt teneinde het arbeidsmarktbeleid in Vlaanderen de nodige wetenschappelijke ondersteuning aan te bieden).
- Een impuls geven aan wetenschappelijk onderzoek (komen tot een geïntegreerde en gecoördineerde aanpak van het beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek op het domein van de arbeidsmarkt).

Naar aanleiding van een nieuwe oproep voor de steunpunten beleidsrelevant onderzoek in 2011 (die leidde tot o.m. de erkenning van het nieuwe Steunpunt WSE), werd het model voor strategisch arbeidsmarktonderzoek in Vlaanderen (“Vlaams Programma Strategisch Arbeidsmarktonderzoek”) begin 2012 hertekend. Onder de adviserende bevoegdheid van de Stuurgroep VIONA respectievelijk de Stuurgroep Steunpunt WSE lopen twee complementaire initiatieven: het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma en de werkpakketten binnen de vier thematische onderzoekslijnen (Arbeidsmarktmonitoring, Activerend Arbeidsmarktbeleid, Sociale Economie en Transitionele Loopbanen) van het Steunpunt Werk en Sociale Economie. Verder wordt ook onderzoek betreffende de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt van het Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen en ander relevant strategisch arbeidsmarktonderzoek maximaal ontsloten binnen het Vlaamse programma.

Binnen dit model worden de VIONA-middelen doorheen het jaar en op meerdere tijdstippen ingezet voor het uitbesteden van studieopdrachten (SO) of onderzoeks- en ontwikkelingsopdrachten (O&O) met het oog op wetenschappelijke ondersteuning van het werkgelegenheidsbeleid. Op het programma Werkgelegenheid is in 2013 in het kader van het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma 373.000 € beschikbaar voor SO en O&O-opdrachten. Die opdrachten zijn complementair aan de opdrachten die het Steunpunt WSE opneemt.

De projectoproepen in het kader van het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma worden beheerd door het departement Werk en Sociale Economie. De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, de heer Philippe Muylers, keurt -rekening houdend met het advies van de Stuurgroep VIONA- de VIONA-oproepen en -projecten goed.

2. MODALITEITEN EN GUNNINGSPROCEDURE

2.1 De deelnemers

Oproepen voor studieprojecten staan open voor onderzoekers en onderzoeksgroepen uit de universiteiten en hogescholen én voor andere (onderzoeks)instellingen.

2.2 De projectvoorstellen

Een projectvoorstel dient deze elementen te bevatten:

- 1) titel van het studieproject
- 2) vermelding van de promotor(en): naam, instelling, onderzoekseenheid, contactadres, telefoonnummer en e-mailadres
Indien de opdrachtnemer een beroep wenst te doen op één of meerdere experts extern aan de onderzoeksploeg, moet een indicatie worden gegeven van de aard van de experts (indien mogelijk met de namen), hun expertise (juridisch, fiscaal, economisch, ...) en dient geduid te worden hoe die expertise in het onderzoek kadert.
- 3) een omschrijving van het studieproject (max. 5 blz)
- 4) een gedetailleerd tijdschema
- 5) een financieel plan per kalenderjaar en een verduidelijking van de additionele financiering (facultatief); de financiering van studieopdrachten door VIONA bedraagt altijd minder dan 65.000 euro (exclusief BTW)
Voor deze studieopdracht wordt een bedrag van maximaal 55.000 euro (inclusief BTW) vooropgesteld.
- 6) een beschrijving van de wijze waarop de studieresultaten zullen worden gevaloriseerd en bekend gemaakt; in de begroting moet expliciet een bedrag voor de valorisatie worden voorzien
- 7) een beknopt curriculum vitae van de onderzoeksverantwoordelijken (max. 3 blz. per persoon), met vermelding van de relevante lopende onderzoeksprojecten (met naam van de financierende organisatie en einddatum van het onderzoeksproject) en de vijf belangrijkste publicaties.

2.3 Evaluatie en selectie van de projectvoorstellen

De ingediende voorstellen worden beoordeeld op hun beleidsmatige relevantie.

De beoordeling van de beleidsmatige relevantie gebeurt door de Stuurgroep VIONA.

Die Stuurgroep bestaat uit de volgende stemgerechtigde leden: de Vlaamse regering (afgevaardigden van de Vlaamse Minister bevoegd voor Werk en de Vlaamse Minister bevoegd voor Sociale Economie), de sociale partners (ABVV, ACV, ACLVB, VOKA, UNIZO en BB) en het Vlaamse departement Werk en Sociale Economie.

De evaluatie en selectie verlopen als volgt:

- de stemgerechtigde stuurgroepleden krijgen alle projectvoorstellen toegestuurd en scoren de projectvoorstellen op basis van vier criteria (aansluiting bij de onderzoeksvragen uit de oproep, helderheid van de aanpak en de planning, beleidsrelevantie en kwaliteit van de valorisatievoorstellen);

- de stuurgroepleden drukken over elk projectvoorstel een globaal oordeel uit in één eindscore gaande van A tot C:

A: zeer goed, met daarbinnen een kopgroep (A1), ter onderscheiding van andere zeer goede projecten (A2)

B: goed, met daarbinnen ook weer een onderscheid tussen B1 en B2

C: onvoldoende

Bovendien staat het de stuurgroepleden vrij om bij elk voorstel, ongeacht de score, suggesties voor bijsturing te formuleren.

Enkel voorstellen met een gemiddelde score B+ of meer worden aan de Stuurgroep VIONA voorgelegd. De Stuurgroep beslist via schriftelijke procedure of tijdens een vergadering en rekening houdend met de beleidsscore welk voorstel ze aan de minister voor gunning adviseert. Voorstellen kunnen een hoger gewicht krijgen al naargelang de geplande valorisatie-initiatieven. Indien de minister akkoord gaat met het advies, wordt het voorstel gegund volgens de regels van de overheidsopdrachten.

2.4 Kandidaatstelling

De voorstellen dienen het departement Werk en Sociale Economie **elektronisch via mail (Word)** (ann.vandencruyce@wse.vlaanderen.be + raf.boey@wse.vlaanderen.be + johan.troch@wse.vlaanderen.be) te bereiken uiterlijk op het tijdstip vermeld in de oproep.

Bijlage 2 bij VIONA-projectoproepen voor studieopdrachten

FINANCIËEL PLAN EN RAPPORTERING

In deze bijlage worden de richtlijnen voor de budgetplanning van projectvoorstellen en de inhoudelijke en financiële rapportering door de promotoren toegelicht.

1. KWALIFICATIE VAN DE OPDRACHT

Binnen het VIONA-onderzoeksprogramma maken we een onderscheid tussen twee soorten dienstenopdrachten, nl. studieopdrachten en O&O-opdrachten. Deze oproep betreft een **studieopdracht**.

Bij studieopdrachten in antwoord op beleidsvraagstukken verwachten we dat de opdrachtnemer een voorstel van analyse en oplossing van een specifiek probleem formuleert met behulp van bestaande kennis binnen een korte termijn. Het voorstel en de analyse moet praktisch bruikbaar zijn voor het beleid. Studieopdrachten kunnen maximum 8 onderzoekersmaanden in beslag nemen en de financiering door VIONA bedraagt altijd minder dan 65.000 euro (exclusief BTW).

Voor deze studieopdracht wordt een bedrag van maximaal 55.000 euro (inclusief BTW) vooropgesteld.

2. FINANCIËLE RAPPORTERING

In het financieel plan en de financiële rapportering van VIONA-projecten maken we een onderscheid tussen drie soorten kosten.

- **Loonkosten wetenschappelijk personeel:** raming in het financieel plan op basis van geschatte onderzoekersmaanden en bij afrekening op basis van *bewijsstukken* van de personeelskost voor wetenschappelijk personeel dat daadwerkelijk werd ingezet op het project.
- **Persoonsgebonden werkingskosten:** werkingsmiddelen, administratieve ondersteuning en universitaire overhead. De persoonsgebonden werkingskosten worden *forfaitair* begroot en afgerekend *op maximaal 33%* van respectievelijk de begrote en de reële personeelskosten wetenschappelijk personeel en omvat de overhead van maximum 10% die de universiteiten gewoonlijk aanrekenen.
- **Projectspecifieke werkingskosten:** exceptionele en projectspecifieke werkingsmiddelen (bv. kosten voor een grootschalige survey (postenquête, webbevraging, ...), kosten buitenlandse studiereis, ...). Het betreft uitzonderlijke kosten waarvoor een specifiek budget moet worden uitgewerkt. Die kosten zijn inherent aan de opdracht en zijn altijd te bewijzen. Ze worden in detail begroot in het voorstel en afgerekend op basis van bijhorende *bewijsstukken*.

Bij de afrekening wordt de mogelijkheid voorzien van een transfer van de persoonsgebonden werkingskosten naar de loonkosten wetenschappelijke personeel ten bedrage van maximum

10 % van de oorspronkelijk voorziene werkingsmiddelen en dit op voorwaarde dat het globaal aanvaarde projectbudget behouden blijft.

Bv.: voor een VIONA-project met een aanvaarde projectbegroting van 99.750 euro bestaande uit 75.000 euro aan personeelskosten en 24.750 euro (33% van 75.000 euro) aan werkingskosten, mag maximaal 2.475 euro worden getransfereerd van de werkingsmiddelen naar de personeelskosten. Op die manier kunnen hogere personeelskosten dan begroot worden opgevangen, bijvoorbeeld na aanwerving van een meer gekwalificeerde en ervaren onderzoeker dan aanvankelijk verhoopt.

De opdrachtnemer zal aan de opdrachtgever **na afloop van het project (dit is de einddatum in het contract) een financiële eindrapportering** (schuldvordering met kopie van de gevraagde bewijsstukken) bezorgen.

Tussentijdse uitbetaling is niet mogelijk voor studieopdrachten.

Indien het onderzoek door **meerdere instanties** wordt uitgevoerd, treedt **één instantie op als opdrachtnemer**. De opdrachtnemer moet alle facturen en interne verrekeningen bundelen en bij de opdrachtgever indienen.

Voor de loonkosten wetenschappelijk personeel moeten bij de betalingsaanvraag de namen worden vermeld en worden gestaafd d.m.v. loonfiches (indien intern personeel) of facturen én betalingsbewijzen (indien extern personeel).

Uitsluitend kosten gemaakt binnen de uitvoeringsperiode, die is bepaald in de overeenkomst, worden aanvaard.

3. INHOUDELIJKE RAPPORTERING

De opdrachtnemer zal aan de opdrachtgever **na afloop van het project (dit is de einddatum in het contract) een inhoudelijke eindrapportering** bezorgen, samen met een **Nederlandse én Engelstalige samenvatting**.

Het concept van eindrapport wordt besproken op en goedgekeurd door de werkgroep die belast is met de opvolging van het VIONA-project.

De Nederlandse samenvatting (met opzet, bevindingen, aanbevelingen en valorisatie) telt minimaal 2 en maximaal 5 bladzijden. De Engelstalige samenvatting telt een 2-tal bladzijden. Van het eindrapport en van de samenvatting wordt ook een elektronische versie geleverd met het oog op de mogelijke verspreiding via de VIONA-website. Van dit inhoudelijke eindrapport worden vijftig gedrukte exemplaren aan het Departement WSE bezorgd. De opdrachtnemer verbindt er zich toe, tegelijkertijd met de indiening van het eindrapport, de voorgescreven samenvattingen van het VIONA-project te bezorgen.

4. CONTACTPERSONEN

Financiële en inhoudelijke rapporten moeten worden ingediend op het volgende adres, op de wijze zoals hierboven beschreven:

Vlaams Ministerie van Werk en Sociale Economie
Departement Werk en Sociale Economie – Afdeling Werkgelegenheidsbeleid
t.a.v. mevrouw Ann Van den Cruyce (afdelingshoofd)
Koning Albert II-laan 35, bus 20 - 16de verdieping
1030 Brussel

Inhoudelijke vragen over de concrete opdracht:

Informatie over deze opdracht kan u krijgen bij de heer Raf Boey, Departement Werk en Sociale Economie (02/553 09 54, raf.boey@wse.vlaanderen.be).

Contactpersoon m.b.t. de procedure en inhoudelijke en financiële rapportering:

Departement Werk en Sociale Economie, Koning Albert II-laan 35, bus 20 - 16de verdieping, 1030 Brussel
Johan Troch, tel. 02-553 44 18